

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvo lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Vabilo na naročbo. „Slovenski Tednik“

velja za celo leto	2 gld. 80 kr.,
„ pol leta	1 „ 40 „
„ četrt leta	— „ 70 „

Velika dragina papirja in tiska nas prisili, da ceno našega lista povišamo za 10 kraje. na četrt leta. Zato pa obljubimo svojim naročnikom, da bodemo odslej „Slovenski Tednik“ vselej izdaval na 8 straneh. Tako pomnoženje lista pa je le mogoče, če nam zvesti ostanejo naši naročniki, kar upamo, in če nam vsak v svojem kraju še novih naročnikov pridobi. Naša skrb bode, da širimo med slovenskim ljudstvom vednost in omiko, ljubezen do domovine in naroda in misli napredka in svobode.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(4. sejá 12. dec.) Deželni glavar nãzanja, da sta dr. Razlag in baron Apfaltrern zadržana, denãšnje seje udeležiti se. Poslancu fajmoštru Pintarju se dovoli odpust 8 dnij. Šolski odsek se je konstituiral in izvolil za prvosednika dr. Bleiweisa, za namestnika Dežmana in za zapisnikarja pl. Langerja.

Prebere se dopis deželne vlade, v katerem finančno ministerstvo objavlja, da je zadovoljno s tem, da se za potrebe zaklada zemljiščne odveze naloži 30% doklade na užitinski davek.

Vsled tega dopisa se poročilo finančnega

odseka o računskem sklepu za l. 1872 in o proračunu za l. 1874 zaklada zemljiščne odveze, od dnevnega reda odstavi in finančnemu odboru zopet v pretres in poročevanje izroči.

Prošaja tehnikarjev na graškem vseučilišči, katero gorko priporoča rektorat, izroči se finančnemu odseku.

Poslanec Horak izroči prošnjo Novomeščanov, da bi kmetijska šola v mestu bila.

Dr. Bleiweis stavi predlog, naj e. k. vlada ministerstvo prosi, da se dogovori z ogerskim ministerstvom, naj se tudi v Cislajtãniji uvede postava od 29. junija 1868, zaradi živinske kuge, kjer drugače nij mogoče ubraniti, da se ta kuga v naše kraje zanese.

Dr. Zarnik izroči prošnjo zdravniškega

društva kranjskega, naj se do časa, ko se bo uravnava zdravstvenih zadev definitivno po deželnem zboru dovršila, dovoli vsem zdravnikom plača 400 gl. in potni stroški. Ker bode vlada izročila v tej zadevi v prihodnji seji poseben predlog, ki se bo izročil zato izvoljenemu odseku v pretres, izjavlja deželni glavar, da bode tudi peticijo zdravniškega društva temu odseku izročil.

Poslanec pl. Gariboldi izroča prošnjo občine Št. Vid pri Ljubljani za podporo 100 gl., da se napravi dovozna cesta na vižmarski kolodvor. Volitev poslanca za idrijsko mesto, Anton pl. Gariboldija, zbornica potrdi.

V imenu finančnega odseka o proračunu zaklada posilne delavnice poroča poslanec dr. pl. Zavinšek. Potrebščine znašajo 41.158 gl. 63 kr., dohodki 37.155 gl. 50 kr., torej primanjkuje 4003 fl. 13 kr., o katerih zbornica potrdi, da se iz deželnega zaklada izplačajo.

O proračunu bolnišnega, porodnišnega, najdnišnega in norišnega zaklada za l. 1874 poroča dr. Bleiweis.

Pri bolniškem zakladu je skupni znesek vseh potrebščin 50.621 gl. 87 kr., skupni znesek dohodkov 50.476 gl. 84 kr., torej primanjkuje 145 gl. 3 kr., kateri se imajo plačati iz deželnega zaklada.

Pri porodnišem zakladu znašajo potrebščine 5364 gl. 20 kr., skupni znesek dohodkov 300 gl., torej primanjkuje 5064 gl. 20 kr., ki se imajo plačati iz deželnega zaklada.

Pri najdnišem zakladu znašajo potrebščine 39.393 gl. 24 kr., skupni znesek dohodkov 3805 gl., torej primanjkuje 35.588 gl. 24 kr., ki se imajo poplačati iz deželnega zaklada.

Pri norišnem zakladu znašajo potrebščine 13.439 gl. 74 kr., dohodki 1941 gl. 91 kr., torej primanjkuje 11.497 gl. 83 kr., ki se imajo poplačati iz deželnega zaklada.

Zbornica odobri proračune in sklene:

I. Proračuni zakladov bolnišnice, porodnišnice, najdnišnice in norišnice, kateri so podzakladi deželnega zaklada, se imajo v proračunu deželnega zaklada vvrstiti, da se z ozirom na dokazano primanjtkavo teh

podzakladov primerna zaloga iz deželnega zaklada dobiva.

II. Deželni odbor naj skrbi zato, da se dosedanje takse za povračilo oskrbovalnih stroškov v tukajšnji deželni bolnišnici glede na vse dotične stroške režije od 1. januarja 1874 začeni primerno povečšajo.

III. Deželnemu odboru se nalaga, preudarjati vprašanje: ali ne bi se dalo vse oskrbstvo bolnikov v bolnišnici in dotičnih napravah tako pavšalirati, kakor je to bilo po pogodbi z usmiljenimi sestrami do 1. maja 1869 in potem novo pogodbo z njimi vkreniti.

Poslanec dr. pl. Zavinšek poroča o proračunih sadje-in vinorejske šole na Slapu za leto 1873 in 1874. Za leto 1873 znašajo stroški 11.407 gl. 91 kr., dohodki 8540 gl., torej primanjkuje 2867 gl. 91 kr. Za 1874 znašajo stroški 5443 gl. 5 kr., dohodki 5420 gl., torej primanjkuje 23 gold. 5 kr. Zbornica pritrdi, da se primanjkuje za oba leta izplača z deželnega zaklada.

Poslanec Dežman poroča o proračunih in računskih sklepkih kranjskih ustanovnih zakladov, katere po nasvetu finančnega odbora, zbornica odobri.

Poslanec dr. pl. Zavinšek poroča o proračunu deželno-kulturnega zaklada za leto 1874.

Stroški znašajo 1613 gl. 64 kr., dohodki 945 gl. 89 kr., torej primanjkuje 667 gl. 75 kr., katere s prvotnega kapitala deželno-kulturnega zaklada, da se izplačajo, zbornica sklene.

Poslanec Dežman poroča za gospodarski odsek, o predloženem načrtu postave deželnega odbora o, napravi in zdrževanju dovoznih cest k železničnim kolodvorom.

Postava, kakor jo nasvetuje gospodarski odsek, se sprejme brez debate tudi v drugem in tretjem branji.

Dr. Costa nasvetuje v imenu deželnega zbora, da zbornica pripoznava za primerno in priporoča, da se davkarska občina Bukovje, ki obsega vasi Bukovje, Gorenje in Pred-Jamo, odloči iz okolišča senožeškega okrajnega sodišča in odkáže pod Postojnsko okrajno sodišče.

[Dalje v prilogi.]

Zbornica temu pritrudi.

Poročilo deželnega odbora zaradi odstopa kosa vrta pri deželnem gradu nasproti nove realke za razširjenje ceste, se, ker je mestni magistrat v tej zadevi poslal posebno prošnjo na deželni zbor, izroči finančnemu odboru v poročevanje.

Slede poročila gospodarskega odseka o cestnih zadevah.

Konec seje ob 2. popoldne. Prihodnja seja v torek 16. decembra.

(5. seja 16. decembra.) Začetek seje ob 10. uri 25. minut. Navzoči so deželni predsednik in 32 poslancev. Kot vladni zastopnik fungira grof Aleks. Auersperg. Zapisnik zadnje seje se prebere in odobri. Poslanec Tavčar prosi za daljni 8dnevni odpust. Poslanec Murnik vloži prošnjo slikarja Jožef Frankeja za podporo njegovih študij. Na to stavijo Dežman in tovariši sledečo interpelacijo na deželno vlado:

„7. t. m. je umrl v vipavskem trgu tamošnji odvetnik dr. Stefan Spazzapan po prejemu sv. olja. Pri pogrebu 9. decembra pa je ondodni dekan duhovsko asistenco in zvonjenje klubu opetovanim prošnjam svojcev in meščanstva odločno odrekel, na kar je poslednje spoštovanega someščana z obilnim udeleževanjem ljudstva brez zvonjenja in brez cerkvene asistencije pokopalo. Ta slučaj nij le v trgu vipavskem in okolici, nego tudi drugod srca vznemiril in tu in tam resno skrb vzbudil. Na dalje je s člankom 14 drž. zakona od 21. decembra 1867 o splošnih pravicah avstr. državljanov drž. zak. št. 142 verska in vestna svoboda vsakemu zagotovljena, a ravno ta slučaj napotuje podpisatelje te interpelacije z ozirom na §. 19 deželnega reda za Kranjsko, po katerem je deželni zbor tudi poklican, o nasprotnem upljudu občnih zakonov na blagostanje dežele posvetovati se in staviti predloge, vprašanje v ozir jemati, da-li oni cenjeni svobodni pridobitek pri takej cerkvenej oblasti na Kranjskem nij popolnem dvomljiv. Čudno na tem slučaju nij toliko to, da so se cerkvene funkcije pri pogrebu sovernika odrekle, nego da se je to

zgoditi moglo, akoravno je umrl kratko pred smrtjo zakrament poslednjega olja prejel. Takšno protivje v izvrševanju in nedovoljenji cerkvenih funkcij v kanoničnih stavkih gotovo nij utemeljeno i se predkone do sedaj v cerkveni praksi še nij nikjer zgodilo. Poskušal je gospod dekan svoje postopanje v pridigi pred farani opravičiti; toda javno mnenje pravi, da gospod dekan nij kot oznanovalec vere krščanske ljubezni do bližnjega ravnal, ampak delal je iz politične strankarske strasti na umrlem, ki je skozi dolga leta proti njemu kot glavnemu voditelju klerikalne stranke v vipavskij dolini v najodločnejšij in, kakor kažejo najnovejše volitve, končno zmagalni opoziciji stal. Ravno tako čuden je daljni slučaj, da je na telegrafično prošnjo iz Vipave na knezoškofijski ordinarjat za odpravo samovoljnega ukaza gospod dekanovega došel lakonični telegrafični odgovor, „da odgovor ne more slediti.“ Torej utegnejo katoličani kranjski v cerkvenih zadevah edino le sodniškemu izreku svojih neposrednih dušnih pastirjev v razsodbo dani biti. — Kranjska duhovščina pa se vseh političnih vprašanj odlično delavno udeležuje, ona je zelo v opetovanih plakatih in volilnih oklicih, kot po svojih listih in društvih izjavila, da ji pristuje politično vodstvo ljudstva na deželi; torej se je povsem bati, da nekontrolirana in neprizivna cerkvena jurisdikcija duhovskih strankovodjev najhujše prestopke strankarske strasti pod plaščem cerkvene avtoritete pred očmi verne množice skriva, da se liberalne reformske težnje kot napadi proti cerkvi in duhovščini, od te gospospodovani, politično neizvedeni ljudski masi zaznamujejo in celo nevarna vrenja in medsobna sovraštva med ljudstvom prouzročujejo, da se končno, dasi tudi ne na politične nasprotnike same, vendar na njihove, žuganjem cerkvenih cenzur, če kdo umrje, jako nevarne presure delajo, po čemer je postavno garantirana verska in vestna svoboda na Kranjskem zelo v nevarnosti. Preudarjaje, da si slavna vlada odločno prizadeva razpasujoče se zlorabljenje prižnice zabraniti; dalje preudarjaje, da je državna vlast

najprvo poklicana, prestopanje cerkvene oblasti, po kateri se ima po državnih zakonih državljanom garantirano pravo skrajšati, pristojno odvracati, stavijo podpisani na gospoda vladnega zastopnika interpelacijo: Ali je slavna deželna vlada zaradi nedovoljenih cerkvenih funkcij pri pogrebu odvetnika dr. Štefan Spazzapana kaj poizvedavala in o tem kaj določila. V Ljubljani, 16. decembra 1873. Podpisana je interpelacija od poslancev: Dežman, Apfaltrern, Margheri, Langer, Gariboldi, Braune, dr. Suppan, Zavinšek, Rastern, Razlag, Blagaj, Franc Rudež, Zarnik, Zagorec, Thurn.

Deželni predsednik vstane in pravi da je cela stvar čisto cerkvena, v katero se nema vlada na noben način mešati.

Dr. Bleiweis zahteva debate in zbornica to potrdi.

Dežman pravi, da je namen interpelacije ta, da se častni spomin na poštenega moža, kakor je bil dr. Spazzapan, varuje pred napadi klerikalne stranke in da večina poslancev te zbornice s tem izreka, da tako postopanje ne odobrava. Netoleranten čin vipavskega dekana je razburil ne samo vipavsko dolino, ampak vso deželo. Po §. 14 državnih osnovnih postav se ne more nikdo k cerkvenim pravilom siliti in interpelanti tudi ne nameravajo z interpelacijo od vlade zahtevati, da bi bila v tej zadevi kaj zaukazala. Treba pa se je zdelo liberalni stranki na Kranjskem izreči javnemu mnenju nasproti, nezadovoljstvo veliko poslancev te zbornice proti netolerantnemu dekanovemu postopanju.

Dr. Zarnik: V sv. pismu, ki ste se ga posebno vi, gospoda, učili, stoji zapisano: „ne sodite, da ne bodete sojeni“, in zopet na drugem mestu se bere, da ima bog več veselja nad enim spokorjenim grešnikom, nego nad 99 pravičnimi. Dr. Spaccapan je bil, kako smo slišali, v sv. olje dejan, je sprejel tedaj sv. zakrament za umirajoče. Nij vam torej mogoče reči, da nij dr. Spaccapan v milosti božji umrl. Soditi njega kot moža nekrščanskega, ne pristoji dekanu Grabrijanu. Ker ako ga je on ali njegov na-

mestnik vrednega spoznal, sprejeti eden zakrament, bi ga bil moral dosledno tudi cerkveno pokopati. To dekan Grabrijan nij storil in zakaj ne? Zato ne, ker je hotel učiniti s tem veliko politično demonstracijo proti liberalnim načelom, ki jih je ranjki v političnem življenji zastopal. Gospoda moja, zato, ker je dr. Spaccapan pri zadnjih volitvah za državni zbor agitiral in to z vspehom proti Hohenwartu in za dr. Razlaga, ker je dr. Spaccapan prejšnji klerikalni vpliv dekana Grabrijana uničil, zato je hotel dekan Grabrijan se maščevati nad voditeljem liberalne stranke in s tem, da mu je zabranil cerkveni pogreb, hotel je pristašem liberalne stranke reči: Glejte, če boste moze poslušali, ki liberalna načela branijo, se vam bo ravno tako zgodilo, kakor temu. Torej nij bilo zabranjenje cerkvenega pogreba nič drugega, nego eminentna politična demonstracija. Cerkevna opravila pa so sveta stvar in sveta stvar naj to ostane in nikdar se ne sme zlorabiti za politične demonstracije ene ali druge stranke; dekanu Grabrijanu pa pade v drugem slučaju še na um, da bi vso vipavsko dolino v interdikt dejal. Gospoda moja, to pa so dejanja, ki protivijo kazenskemu zakonu in se kaznujejo po mojem mnenji na podlogi §. 300 kazenska zakonika. (Dobro-klicij).

Govorili so še Horak, Zarnik, Bleiweis, korar Kramar, dekan Toman in končno Dežman; potem je bil konec debate.

Štajerski deželni zbor.

7. seja 12. decembra. Razne peticije se izročajo dotičnim odsekom.

V odsek za javno varnost so izvoljeni: Grof Platz, Neupauer, dr. Avernas, grof Attems, dr. Gmeiner, dr. Miller, Janežič.

Postava o organizaciji sanitetnih organov v občinah se izroči odboru za občinske zadeve.

Poslanec Reuter poroča o predlogih finančnega odbora, Za učilnico za gluho-neme v Gradci privolijo se stroški s 16.343 gl. in dohodki 5119 gl., tedaj doplača deželni fond 11.314 gold. Za učilnico za podkovanje konj v Gradci, doplača deželni fond

2936 gold. Pri tej priložnosti izreče deželni zbor, da se naj napravi trirazredna živino-zdravniška šola, katero naj c. kr. ministerstvo za kmetijske stvari vzdržuje z letnim doneskom 3000 gold. Dalje predloži finančni odbor resolucijo, da je ukaz ministra notranjih zadev, po katerem smejo tudi taki kovači delati izpite in dobivati spričevala, kot konjski kovači, kateri niso obiskavali polleta gori omenjeno učilnico, škodljiv glede obiskanja te učilnice. Dr. Sernec predloži, da se naj ukaže deželnemu odboru, pritožiti se zoper ta ministerski ukaz. Predlog je bil sprejet.

Okraju Weitz se posojilo 4800 gld., katero se mu je dalo za zidanje nove ceste, odpusti; ravno tako breškemu okraju 4681 gl. 36 kr.

Na dnevnem redu je poročilo šolskega odseka zarad plače rednih učiteljev in profesorjev na deželnih srednjih šolah, ki bi odslej enake plače dobivali, kakor v državnih službah. Rast nasvetuje tajno sejo o tem predlogu, kar pa nij bilo sprejeto. Dozdaj so učitelji in profesorji na deželnih srednjih šolah imeli letne plače 800 gl. Odslej imajo dobivati 1000 letne plače, petletne doklade po 200 gl. in še zraven tega osobne doklade: v Gradci po 360 gl., v Ljubnem 300 gl., v Ptuji pa po 250 gl. Vsled tega znašajo plače za leto 1874 za 7780 gl. več od l. 1873. Zarad osobnih priklad se prične daljša debata. Renter predloži, da osobne priklade znašajo samo 300 gl. v Gradci, 200 gl. v Ljubnem in Ptuji. Ta predlog je bil sprejet. Višje plače se imajo začeti l. jan. 1874.

Dr. Dominkuš nasvetuje, da se zračunajo od 1. julija 1873 kakor pri državi. Reče, da je tudi on za to, da se kolikor mogoče varčno ravna z deželnimi denarji, ker so davki že tako visoki, da pa učilnice niso kraj, za prenapeto varčnost. So že druge stvari v deželnem proračunu, pri katerih bi se dalo kaj prihraniti. Dr. Dominkušev predlog nij bil sprejet.

Bärnfeind interpeluje vladu, zakaj se ne izvrši ministerski ukaz, pri katerem c. k. uradniki ne smejo biti upravni odborniki akcijskih društev. Namestnik Kúbek precej od-

govarja, da to vprašanje spada upravo pred državni zbor, (?) a da on hoče odgovoriti. Njemu nij znano, da bi eden političnih uradnikov bil upravni odbornik.

Prihodnja seja je 15. decembra. Sliši se, da bode deželni zbor še tudi po praznikih zboroval. Građiva je še toliko, da se tudi do srede januarja teško reši. Huda borba bode o predlogu šolskega odbora, po katerem bi odslej bile samo trojne plače pri ljudskih učiteljih, namreč po 600, 700 in 800 gold. Tudi plače deželnih uradnikov se mislijo povišati, da bodo enake državnim uradnikom. Deželni stroški bodo tedaj letos dosti višje nastavljeni od prejšnjih let. Kam pa pridemo z deželno priklado, če bode tako naprej šlo?

Domače stvari.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Skoraj povsod so se 2. dec., ko se je slovesno obhajalo 25letno vladanje cesarjevo, godile kakove nerodnosti. V tem oziru tudi naše mestice nij ostalo za drugimi. — Uže letos, meseca marca, so vojaki tukajšnega lovskega bataljona v enej noči napali dva kmeta in ju oropali. Za tem so sicer enaka zločinstva nekoliko prejenjala, ali 2. decembra, to je baš tist dan, katerega bi morali zlasti vojaci posebno praznovati, jeli so se v nekej gostilnici prepirati in slednjč pretepati, ter so se svojimi bajoneti gostilničarja in nekega gosta na glavi hudó ranili. Gostilničar je v torek 9. decembra umrl za ranami, zadanimi mu od zbesnelih vojakov. Vojaki so bili ujeti, ali precej spuščeni; sad tega pa tudi nij izostal: kakih pet dnij po onem dogodku je zopet napal en vojak nekega gostilničarja v samotnej ulici; ta pa ga je zapodil v beg, ker je bil močnejši. Ako gre tako dalje, ter vojaško poveljstvo takemu ravnanju nasproti strogo ne postopa, postajali bodo vojaci vedno drznejši in stanje meščanov ne bo posebno prijetno, ker kmalu nihče več ne bo svojega življenja svest. — K mnogim drugim nesrečam, ki so uže letos zadele Dolenjsko, pridružila se je sedaj še goveja kuga, katera je jela

razsajati po Novem mestu in okolici. Zanesena je bila baje po živini, kljubu vojaškemu kordonu iz Hrvatske utihotapljenj.

— (Iz Ipave) se nam piše: Pogreb dr. Spazzapana. Zjutraj v nedeljo ob 5. uri je blagi ranjki dušo izdihnil. Poslušamo, kdaj mu bode zadnjo uro zvonil, a zastonj. Opoldne je bilo tudi vse tiho (tukaj je namreč navada, da opoldne s 3 zvonovi zvoni oba dni, ko je mrlič v hiši.) — Po poldne gre velika deputacija, 15 mož k dekanu, da bi zvonenje dovolil; a brez vspeha. Tukajšnjega trgovca to grdo ravnanje razjezi in gre meni nič, tebi nič — sam zvonit. — Ponedeljek popolden je bil pogreb. Ljudstva je prišlo od vseh strani, kakor že dolgo h kakemu pogrebu ne. Pred hišo in na grobu se je pelo slovensko. Gospod F. je pokleknil in molil za ranjcega, vse ljudstvo za njim.

— (Iz Konjic) se nam piše: Živinska kuga se v našem trgu kaže. V enem hlevu je 14 goved zbolelo, od katerih sta tudi uže 2 žvinčeta poginila. Cesarsko poglavarstvo v Celji vse stori, da bi se kuga ne razširila. Misli se v obče, da se je huda bolezen iz ptujskega okraja v Konjico zanesla.

— (O živinski kugi v Ptujem) se nam od tam piše: V naši ptujski okolici živinska kuga hudo razhaja. Do denes je na bregu blizu Ptuja 21 živinskih glav pod kugo palo. Najbolj poškodovana sta posestnika Zima in Šenveter, katera sta dosti lepe živine izgubila. Dalje se je kuga po Velikem Okiči in po Stojnicah razprostrla. Zadnja vas je edina, katera je na levem bregu Drave od te nesreče še dozdaj obiskana. Okrajno c. kr. glavarstvo se vrlo trudi, dalje razširjenje kugi zabraniti, vjaki stojé pri vsaki hiši, pri kateri se bolna živina nahaja; potem je na Dravskem mostu vhod za živino zaprt, v mesto ne sme ne goveja živina ne perutina, tudi s kosmato kapo in kožuhom nikdo z desne strani Drave na levo ne sme, kar je zdaj v zimi zelo sitno. — Kako se je kuga sem pritepla, to se ne ve; dolžijo se nekateri mesarji, da so bolno živino na Hrvatskem kupovali, in tukaj klali. Ali je ta uzrok istinit, to še nij dognano, to pa je resnično, da se je kljubu vsi prepovedi več

živine iz krajev sem pripeljalo, v katerih je dolže časa kuga.

— (Koze) razsajajo v vasi Vnanje Gorice, v brezovski fari v ljubljanski okolici. Od 20. nov. do zdaj je zbolelo 58 ljudij. Umrli so trije, med temi dva otroka, katerima niso bile koze stavljené, in en odrasten, kateremu so bile stavljené. Tudi v št. Jakobu za Savo se je ta bolezen pokazala. Pripoveduje se nam, da je tudi nekoliko učencev srednjih šol v Ljubljani na kozah bolno.

— (Zopet ujet.) Znani Uranič, ki je lani še z nekim drugim iz zapora na ljubljanskem gradu ušel, se potem po mestnem gozdu klatil in ljudém velik strah delal, je bil v ponedeljek na Ježici ujet.

— (Požar.) V Grižah pri Sežani je v ponedeljek zjutro ob 9 uri, ravno ko so bili ljudje napravljeni k maši, blazna ženska z glavno prižgala štaló, katera začne goreti in za-njo cela vas; pogorelo je 6 hiš, 4 kozé, 3 prešiči, 14 ovac in slepa ženska stara 23 let; škoda se ceni na 15.000 gold.

— (Štirje proti enemu). Dninarji Anton, Jakob, Jurij in Franc Cerar iz Kamnika, na Kranjskem so v št. Ožboltu v slovenjegraškem okraju 30. nov napadli hlapca Mihaela Arha in Jan. Žebnika. Arh je užel, Žebnika pa so zločinci natepli, in od tistega večera ga nij nobeden videl. Misli se, da so ga ubili in v Dravo zagнали. Vse štiri ima že sodnija.

— (Tatovi) so posestniku Bavmšablu v Poličanah vkradli z voza več kócev, ki so bili 200 gold. vredni; ravno tam so Jož. Robiču iz zaklenega hleva odpeljali vola, ki je bil 130 gold. vreden. 7. t. m. je nekdo v preiskovalno pisarnico v Brežicah ulomil, razbil miznico in ukradel 28 gold. denarja in več drugih reči.

— (Surovost.) V zgornji Hrušici, v ljubljanski okolici, se je 9. t. m. gospodar Martin Kočevár, 50 let star, s svojim hlapcem v hlevu skregal. Hlapec je gospodarja zgrabil in ga vrgel pod odrasteno žrebe, ki je gospodarja na trebuhu in na hrbtišči tako poškodovalo, da je 11. t. m. na hrbtiščni vnetici umrl.

— (Kranjsko sirarsko društvo) je prosilo za eno izmed 5 državnih štipendij (po 500 in 300 gold.), ki so bile letos razpisane za ustanovljenje društev, ki se pečajo s pridelovanjem sira. Razen kranjskega društva se je še 15 družih prosilcev oglasilo. Razsodba bode januarja meseca.

— (Iz Reke) se nam poroča, da je od ranjenih pri nesreči na karlovško-reški železnici zopet umrlo četvero ljudi izmed teško ranjenih. Oni, ki si je zobe izbil, je mestni župnik reški.

— (Obiskovalec ujetnikov.) Nek človek z Jančjega, ki je bil zaradi znanega pretepa nekaj časa na ljubljanskem gradu zaprt, se je tam z nekaterimi ujetniki tako sprijaznil, da jih po svojem oproščenju nij mogel pozabiti. Hodil jih je večkrat obiskat, in jim je skrivaj tudi kaj prinesel. Tako tudi predvčerajšnjem žganja. Ko so ga hoteli prijeti, je ušel, in še le na Kodeljevem travniku so ga vojaki ujeli, in ga v roko hudo obstrelili.

Politični razgled.

Notranje dežele. — Češki deželni zbor, v katerem sami Nemci sede, 11. dec. nij mogel zborovati, ker je bilo premalo poslancev navzočih.

Ogerski deficit za leto 1874 znaša 41,627,008 gld. Za letos pa je zmanjkalo 30,709,175 gld. Torej 72 milijonov manjka Magjarom! — Ghyczyev novi klub centra izjavlja, da bode sprejel nagodbo, a namestu zdanje vlade, bolj močno zahteval, za zdaj pa te ne napadal.

Vnanje države. — Francoski predsednik Mac-Mahon je spremenil smrtno kazen, katero je izrekla vojna sodnija nad maršalom Bazainom v dvajsetletno ječo. Ob enem je Bazaine degradiran, to je vse vojaške časti so mu vzete, vendar mu ne bode trebalo formalitet degradacije izpolniti, namreč, da bi mu v pričo vojske najstariši sergent potrgal zvezde.

Gospodarske stvari.

— **Vino** ima dva meseca sem prav živ semenj. Ne da bi se samo za potrebo kupoval, ampak posebno za špekulacijo. Vinska kupčija je letos zelo zapeljiva. Dunajčani so vina večidel še le spomladi kupovali, letos pa so se že jeseni semnja zelo udeležili. Le

malo krajev na Ogerskem je dalo sladka tako rekoč zrela vina, katera bi bila za špekulacijo dobra; iz početka so kupovali v Baranji, v Veršecu in Beli cerkvi srednja vina kot glavni špekulacijski artikel, potlej v Karlovški okolici v neogradskem komitatu; končno pa so kupei kakor kobilice pali na okolico okoli Blatnega jezera. Prodalo se je strašno veliko belega vina. Rudeča vina so se le v tolnaškem in baranjaskem komitatu močno kupovala; na trgu teh vin nij bilo, pa ves svet je hotel črnega segšardskega vina. Cene za črna vina so hitro poskakovale, ker je zavoljo slabe letine v Gradci, v Udine (Vidmu) in Trstu veliko kupcev prišlo. Tudi z Nemškega je prišlo dosti kupcev. Cene za bela dolinska vina so 7 do 8 gl.; za gorska 8 do 9 gl.; za boljša celo 10 do 12 gl. Srednje črno vino je po 8 do 10 gl. Najboljša vina so po 13 do 17 gl.

Razne stvari.

* (Zamotana sreča.) V Trstu je neki štacunarsk deček zadel nedavno četrt velike srečke. Njegov gospodar je dobro vedel, da učenec nij imel nikdar nič denarja; zato je terjal od dečka, naj pove, kje je dobil denar, da je srečko kupil. Ves skesan je obstal učenec, da je gospodu vzel kos blaga, ga prodal, in za ta denar srečko kupil. Gospod terja zdaj, naj se dobiček da ves njemu, ker se je srečka za njegov denar kupila. Sorodniki učenčevi pa se branijo dati denar iz rok. Začela se bo tedaj pravda, ki enake znabiti še nij bilo.

* (Knez K. Auersperg) kočevski, ki ima, kakor znano na Češkem velika posestva, in katerega je Šmerling imenoval prvga kavalirja v Avstriji, moral je pred dvema mesecema več tisoč goldinarjev kazni plačati, ker so mu njegovi ljudje v Tehovu žganje kuhali, a c.kr. finančni urad za davek goljufali.

* (Bazaine) je srečal, ko se je po zaslišanji sodbe zopet v svoje stanovanje vrnil, obersta Lamberta, ki je tudi pod njim služil. Trikrat ga je, sè solzami v očeh, objel. Zvečer je izgovoril grenke besede: „Udje vojne sodbe so sodili čez mene po svoji vesti; moja vest meni ničesa ne očita. Naj me tedaj ustrelje“. Maršal je prosil, naj pride njegov sin k njemu, ki je kakih pet ali šest let star deček. To se mu je rado privolilo, tem rajše, ker se je mislilo, da bo navzočnost sinova maršalu pregnala samoumorne misli. Med tem, ko so se sodniki posvetovali, je molila Bazainova žena sè

svojim sinom v neki cerkvi. Tja se ji je nesla osodepolna novica; ko jo je zaslišala, je šla takoj v samostan Saint-Sauveur, kjer v največjem dušnem boji živi; ona je komaj kakih osem in dvajset let stara ženska.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 13. dec. Pšenice se je prodalo samo okoli 15 do 20.000 centov, in cena ji je pri vsakem centu za 10 kr. padla. Prodajali so jo po 7 gld. 60 kr. do 8 gld. 25 kr. Tudi reži se je zelo malo prodalo, in je v ceni za 15 kr. popustila pri vsakem vaganu. Bila je po 5 gld. 20 kr. do 6 gld. Tudi ječmen je padel za 10 do 15 kr. Bil je po 4 gld. 90 kr. do 5 gld. 25 kr. Koruza banaška se je plačevala po 5 gld. 15 kr. colni cent. Oves se je malo spremenil. Tudi ovsu se iz Galicije in Ruskega veliko uvaža; zato se mu bodo cene spremenile.

Iz Pešte 13. dec. Za vse sorte žita so kupovalci radi plačevali cene preteklega tedna; posebno pšenica, katere se je dobre malo pripeljalo, se je plačevala po 10 do 15 kr. dražje. Proti koncu tedna malini nijso dosti kupovali, in tako so morali prodajalci 10 kr. popustiti. Tako se je pšenični semenj prav mlačno končal, in prodalo se je komaj 150.000 centov. Rež je imela veliko kupcev, tudi ponujalo se je je veliko, zato je pa pri vsakem vaganu za 5 kr. zgubila. Prodalo se je reži okoli 20.000 vaganov. Po ječmenu so pivovarji cel teden zelo popraševali, in so ga iz početka radi po cenah preteklega tedna plačevali, proti koncu pa so cene malo pojenjale. Prodalo se je ječmena 35.000 vaganov. Ovsu se je po 2 gld. 7 do 10 kr. prodalo 40.000 vaganov. Koruze se je veliko pripeljalo, pa malo potrebovalo, zato je padla za 5 do 10 kr., samo 25.000 vaganov se je je prodalo. — Svinjska mast je imela malo kupovalcev, pa padla zato v ceni nij. Plačevali so jo brez soda po 40 gld., sè sodom po 42 gld. Špeh je bil po 29 do 30 gld.; prekajen po 38 do 40 gld. Salo se je prodajalo po 26 do 27 gld. — Sočivje se zelo kupuje, in mu cene rastó. Beli fižol je bil po 4 gld. 50 kr. do 5 gld. 50 kr. colni cent. Leča po 5 gld. 50 kr. do 7 gld. in grah 6 gld. do 6 gld. 50 kr. — Krompir po 2 gld. 75 kr. — Proso po 4 gld. 60 kr. vagan, pšeno po 8 gld. 30 kr.

Tržne cene.

V Ljubljani 17. decembra 1873.

Pšenica 7 gl. 30 kr.; — rež 4 gl. 70 kr.; — ječmen 4 gld. 20 kr.; — oves 2 gl. 10 kr.; — ajda 4 gl. 20 kr.; — prosó 4 gl. 50 kr.; — kornuza 4 gl. 60 kr.; — krompir 2 gl. 30 kr.; — fižol 6 gl. 80 kr. — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 30 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 3 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 32 kr.; — svinjsko meso, funt 25 kr.; — sena cent 1 gld. — kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 8 gld. — kr.; — mehka 5 gl. 50 kr.

V Gradci 17. decembra: Pšenica 8 gld.; 85 kr.; — rež 5 gld. 79 kr.; — oves 2 gld. 15 kr.; — kornuza 4 gld. — kr.; — ajda 3 gld. 60 kr.; ječmen 0 gld. — kr.

V Mariboru 17. decembra: Pšenica po 7 gld. 60 kr.; — rež po 4 gld. 70 kr.; — ječmen po 0 gld. — kr.; — oves po 2 gld. 10 kr.; — kornuza 4 gld. 60 kr.; — pšeno 6 gld. 40 kr.; — ajda 3 gld. 80 kr.; proso 4 gld. 40 kr.; — krompir 1 gold. 90 kr.

Iz Ptujja 17. decembra: Pšenica 7 gld. — kr.; rež 5 gld. — kr.; ječmen 4 gld. 50 kr.; oves 2 gld. 20 kr.; kornuza 4 gld. 30 kr.; ajda 3 gld. 30 kr.; proso 4 gld. — kr.; krompir 1 gld. 80 kr.; seno 1 gld. 90 kr. cent; slama 1 gld. 15 kr.

Loterijske srečke:

V Gradci 13. dec. 43. 27. 34. 26. 86.

Na Dunaji 13. dec.: 24. 27. 33. 26. 86.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankoveih.

Naznanilo.

Čast imamo javno naznanjati, da smo gospodu

Avgustu Vertniku,

kateremu smo ob svojem času ákvizi-
cijsko opravilo izročili, to poslo vzeli
in da smo ga popolno odpustili.

Zastopništvo „Avstr. Greshama“
v Ljubljani.

VALENTIN ZESCHKO.

(11—3)